

Bodó Sándor
Foglalkoztatáspolitikáért Felelős Államtitkár
részére

Tisztelt Államtitkár Úr!

A munkaerő-piaci helyzet radikális, szinte egyik napról a másikra történő átalakulása és ehhez kapcsolódóan a rendkívül gyorsan változó jogszabályi környezet lényegében permanens szociális párbeszédet igényelt a felek aktív részvételével a munkaügyi kapcsolatok minden területén, így vállalati (helyi) és országos szinten is. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) is karakteresen hangsúlyozta, hogy a COVID-19 világméretű társadalmi-gazdasági következményeivel járó járvány hatékony tripartit párbeszédet és együttműködést igényel mindhárom fél — az állam, a munkáltatói érdekképviseletek és a munkavállalói érdekképviseletek — aktív részvételével.¹ Ugyanakkor vitathatatlanul elnehezült a munkaügyi kapcsolatok (kollektív alku, konzultáció stb.) gyakorlásának megszokott rendje, amely a partnereket innovatív, korábban nem alkalmazott megoldásokra készítette.

Felértékelődött annak a szerepe (és igénye) – különösen a munkavállalók megnyugtatása végett –, hogy partneri, tárgyalásos úton kerüljenek rendezésre a korábban nem ismert, kollektív természetű munkaügyi kihívások. Mindez az érdekek kiegyensúlyozott egyeztetését és mérlegelését jelenti, a munkavállalói érdekképviseletek (szakszervezet, üzemi tanács, munkavédelmi képviselő) bevonására építő, konszenzuális, partneri szellemű („win-win”) kollektív rendezés igényével.²

A Kormány 141/2020. (IV. 21.) Korm. rendeletével módosított 105/2020. (IV. 10.) Korm. rendelete (a továbbiakban: Rendelet) értelmében a munkavállaló javára – a munkaadó és a munkavállaló közös kérelmére – támogatás igényelhető, amennyiben a munkavállaló foglalkoztatására az új koronavírus terjedésének megelőzése érdekében elrendelt veszélyhelyzet kihirdetését követően a megelőzően irányadóhoz képest csökkentett

¹ Az ILO értékelése a COVID-19 válságra adott „ország-jelentésekből” is rámutat arra a tényre, hogy sok helyen a szociális párbeszédet már a válságkezelés korai szakaszában is hatékonyan „használják”. Bővebben: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/how-the-ilo-works/departments-and-offices/governance/WCMS_743640/lang--en/index.htm

² „A kollektív tárgyalásokra és az érdekegyeztetésre most hangsúlyozottan szükség van!” című közleményében a Munkástanácsok Országos Szövetsége kiemeli: „*Fontosnak tartjuk azt is, hogy a megfelelő egyeztetések a munkavállalói félelmeket is tompítják, illetve gátat szabhatnak azoknak a téves jogértelmezéseknek, amelyek felesleges pánikot keltenek a munkavállalók körében.*” <https://munkastanacsok.hu/a-kollektiv-targyalasokra-es-az-erdekegyeztetesre-most-hangsulyozottan-szukseg-van/>

munkaidőben kerül sor. Örömmel vettük tudomásul, hogy már több mint 170 ezer munkavállaló után igényeltek munkahelyvédelmi bértámogatást, amelyet a kormány döntésének értelmében az év végéig lehet alkalmazni, a kapcsolódó kérvények 2020. augusztus 31-ig nyújthatóak be a kormányhivatalokhoz. A koronavírus-helyzet lehetőséget biztosított egyfajta foglalkoztatási „paktum” megkötésére a munkahelyeken, amelyekkel a felek közösen igyekeztek áthidaló megoldásokat találni a létszámcsökkentés elkerülése érdekében. Erre több esetben gyakorlati példa volt a különböző állami bértámogatási konstrukciók igénybevétele, amelyet számos helyen kollektív megállapodással erősítettek meg a felek,³ felismerve, hogy a higgadt, célirányos tárgyalás és a partneri alapon történő tervezés hozhat el mindenki számára vállalható (időleges) megoldásokat. Ilyen nehéz helyzetben az „erőből”, „kapkodásból”, „egyoldalúan” stb. hozott döntések – hosszú távon – ártalmasak is lehetnek.

A Munkástanácsok Országos Szövetsége javasolja, hogy azon munkáltatók, amelyek a szakszervezetekkel kötött megállapodással erősítik meg a munkahelyvédelmi bértámogatás igényét, soron kívüli elbírálás alá essenek! A magyar államnak is nemzetközi jogilag fennálló kötelezettsége a kollektív alku promotálása,⁴ ráadásul a tapasztalatok is azt igazolják, hogy a kollektív alku jelentősége válsághelyzetekben felértékelődik.⁵

Ezt erősíthetné meg kezdeményezésünk elfogadása és annak támogatása!

Tisztelettel:

Palkovics Imre
elnök

³ A bértámogatás és a csökkentett munkaidő bevezetéséről Szegeden, a közlekedési társaságnál külön megállapodást kötöttek a szakszervezetekkel: <https://kdszsz.hu/a-megallapodas-celja-a-munkahelyek-megorzese/> (letöltés ideje: 2020.06.03.). *„Tapsztalataink alapján a Denso mindent megtett annak érdekében, hogy a munkavállalók egészségvédelme, munkabiztonsága magas színvonalú legyen, még a koronavírus által érintett kritikus időszakban is. Természetesen a jövőben is azt szeretnénk, hogy az érdekképviselő és a munkáltatók közötti egyeztetések folyamatosak legyenek, és helyreálljon a termelés.”* – emelte ki a LIGA Szakszervezetek elnöke <https://www.liganet.hu/10560-letezhet-e-egyuttmukodes-a-munkaltato-es-a.html> (letöltés ideje: 2020.05.03.)

⁴ Mind a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO), mind a Szociális Jogok Európai Bizottsága részéről az egyik fő kritikai pont a Magyarországgal kapcsolatos megállapítások során a kollektív alku hatékony promotálásának, támogatásának hiányosságai (ld. European Social Charter (revised) European Committee of Social Rights January, Conclusions 2014 (HUNGARY) 2015.)

⁵ A nemzetközi példákat lásd részletesen: Italian Labour Law e-Journal Vol 13, No 1S (2020): Special Issue: Covid-19 and Labour Law. A Global Review. Elérhető itt: https://illeg.unibo.it/?fbclid=IwAR3nlCymqeM1vc2_wEy8Du6c8WcMhcrOYrRoybw0Y-kcSdQU1zxL7xmPE4M#currentHome